

31992L0003

12.2.1992.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 35/24

PADOMES DIREKTĪVA 92/3/EURATOM**(1992. gada 3. februāris)****par kontroli un uzraudzību attiecībā uz radioaktīvo atkritumu pārvadājumiem starp dalībvalstīm, to ieviešanu Kopienā un izvešanu no Kopienas**

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 31. un 32. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾, kas sastādīts pēc atzinuma saņemšanas no to personu grupas, ko no dalībvalstu zinātnes ekspertu vidus nozīmējusi Zinātnes un tehnikas komiteja,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾

,

tā kā 1959. gada 2. februārī Padome pieņēmusi direktīvas, kas nosaka standartus darbinieku un plašas sabiedrības veselības aizsardzībai pret jonizējošā starojuma briesmām ⁽⁴⁾, kas grozīti ar Direktīvu 80/836/Euratom ⁽⁵⁾ un Direktīvu 84/467/Euratom ⁽⁶⁾;

tā kā saskaņā ar Direktīvas 80/836/Euratom 2. pantu šie drošības pamat standarti *inter alia* attiecas arī uz dabisko un mākslīgo radioaktīvo vielu pārvadāšanu;

tā kā atbilstīgi Direktīvas 80/836/Euratom 3. pantam katrai dalībvalstij obligāti jāziņo par darbībām, kas ietver jonizējošā

starojuma risku; tā kā, ņemot vērā iespējamās briesmas un citus saistītus apsvērumus, šo darbību veikšanai jābūt iepriekšējai atļaujai attiecīgos gadījumos, par ko lemj katra dalībvalsts;

tā kā tāpēc, lai ievērotu Direktīvas 80/836/Euratom 3. panta prasības, kas nosaka pamatstandartus saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 30. pantu, dalībvalstis savās teritorijās izveidojušas atbilstīgas sistēmas; tā kā tāpēc, izmantojot iekšējo kontroli, ko šīs dalībvalstis veic, pamatojoties uz valsts noteikumiem, kas atbilst pastāvošajām Kopienas un visām attiecīgām starptautiskajām prasībām, dalībvalstis turpina nodrošināt līdzīgu aizsardzības līmeni savās teritorijās;

tā kā darbinieku un plašas sabiedrības veselības aizsardzība prasa, lai radioaktīvo atkritumu pārvadājumi starp dalībvalstīm, kā arī to ieviešana Kopienā un izvešana no Kopienas būtu pakļauta iepriekšējas atļaujas izsniegšanas sistēmai; tā kā šī prasība atbilst Kopienas subsidiaritātes politikai;

tā kā Eiropas Parlamenta 1988. gada 6. jūlija rezolūcija par Izmeklēšanas komitejas kodolmateriālu izmantošanas un pārvadāšanas jautājumos darba rezultātiem *inter alia* ⁽⁷⁾ aicina izstrādāt visaptverošus Kopienas noteikumus, lai pakļautu kodolatkritumu pārvadāšanu pāri robežām stingrai kontroles un atļauju piešķiršanas sistēmai no to izcelsmes vietas līdz glabāšanas vietai;

tā kā Padomes Direktīva 84/631/EEK (1984. gada 6. decembris) par bīstamo atkritumu pārrobežu pārvadājumu pārraudzību un kontroli Eiropas Kopienā ⁽⁸⁾ neattiecas uz radioaktīvajiem atkritumiem;

⁽¹⁾ OV C 210, 23.8.1990., 7. lpp.

⁽²⁾ OV C 267, 14.10.1991., 210. lpp.

⁽³⁾ OV C 168, 10.7.1990., 18. lpp.

⁽⁴⁾ OV 11, 20.2.1959., 221/59. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 246, 17.9.1980., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 265, 5.10.1984., 4. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 235, 12.9.1988., 70. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 326, 13.12.1984., 31. lpp. Direktīva ar jaunākajiem grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 86/279/EEK (OV L 181, 4.7.1986., 13. lpp.).

tā kā ar Lēmumu Nr. 90/170/EEK ⁽¹⁾ Padome noteikusi, ka Kopienai būtu jāpievienojas 1989. gada 22. marta Bāzeles Konvencijai par bīstamo atkritumu starptautisko pārvadājumu un to apglabāšanas kontroli; tā kā šī Konvencija neattiecas uz radioaktīvajiem atkritumiem;

tā kā visas dalībvalstis parakstījušas Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras (SAEA) Radioaktīvo atkritumu starptautisko pārvadājumu labas prakses kodeksu;

tā kā radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanai nepieciešama pārraudzība un kontrole, kas ietver obligātu un kopēju šādu atkritumu pārvadājumu deklarēšanas procedūru;

tā kā jānodrošina kontroles pasākumi pēc pārvadājumu pabeigšanas;

tā kā dalībvalstu kompetentajām iestādēm radioaktīvo atkritumu galamērķa valstī būtu jārada iespējas iebilst pret radioaktīvo atkritumu pārvadājumiem;

tā kā būtu arī vēlams, lai izcelsmes dalībvalsts kompetentas iestādes, kā arī kompetentās iestādes dalībvalstīs, caur kurām tiek veikti radioaktīvo atkritumu tranzītpārvadājumi, saskaņā ar noteiktiem kritērijiem varētu izvirzīt zināmas prasības attiecībā uz radioaktīvo atkritumu pārvadājumiem savā teritorijā;

tā kā, lai aizsargātu cilvēku veselību un vidi no šādu atkritumu radītām briesmām, jāņem vērā riska faktori, kas radušies ārpus Kopienas; tā kā tāpēc gadījumos, kad radioaktīvie atkritumi tiek Kopienā ievesti un/vai no tās izvesti, jākonsultējas un jāinformē, un jāsaņem piekrišana no trešām valstīm, kas ir to izcelsmes vai saņemšanas valstis, kā arī visām trešām valstīm, caur kurām tiek veikti radioaktīvo atkritumu tranzītpārvadājumi;

tā kā Ceturtajā ĀKK un EEK konvencijā, kas parakstīta Lomē 1989. gada 15. decembrī, ir īpaši noteikumi, kas reglamentē radioaktīvo atkritumu izvešanu no Kopienas uz tām valstīm, kas nav dalībvalstis, kas parakstījušas šo konvenciju;

tā kā radioaktīvajos atkritumos var būt kodolmateriāli, kas minēti Komisijas Regulā (*Euratom*) Nr. 3227/76 (1976. gada 19. oktobris), kas attiecas uz *Euratom* drošības kontroles noteikumu piemērošanu ⁽²⁾, un šādu vielu pārvadāšana jāpakļauj Starptautiskajai konvencijai par kodolmateriālu fizisko aizsardzību (SAEA, 1980),

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I SADAĻA

Piemērošanas joma

1. pants

1. Šī direktīva attiecas uz radioaktīvo atkritumu pārvadājumiem starp dalībvalstīm, to ieviešanu Kopienā un izvešanu no Kopienas

⁽¹⁾ OV L 92, 7.4.1990., 52. lpp.

⁽²⁾ OV L 363, 31.12.1976., 1. lpp. Regula grozīts ar Regulu (*Euratom*) No 220/90 (OV L 22, 27.1.1990., 56. lpp.).

gadījumos, kad to daudzums un koncentrācija pārsniedz līmeņus, kas noteikti Direktīvas 80/836/*Euratom* 4. panta a) un b) punktā.

2. Īpaši noteikumi par šādu atkritumu atpakaļnosūtīšanu izklāstīti IV sadaļā.

2. pants

Šajā direktīvā:

- “radioaktīvie atkritumi” nozīmē visus materiālus, kas satur radionuklīdus vai kas ir ar tiem piesārņoti, un kas nav paredzēti turpmākai izmantošanai,
- “pārvadājumi” nozīmē radioaktīvo atkritumu transporta operācijas, ieskaitot iekraušanu un izkraušanu, no to izcelsmes vietas līdz saņemšanas galamērķa vietai,
- radioaktīvo atkritumu “turētājs” nozīmē fizisku vai juridisku personu, kas pirms pārvadājuma veikšanas ir juridiski atbildīga par šādiem materiāliem un kas gatavoja tos piegādāt saņēmējam,
- radioaktīvo atkritumu “saņēmējs” nozīmē fizisku vai juridisku personu, kurai piegādā šādus materiālus,
- “izcelsmes vieta” un “galamērķa vieta” nozīmē vietas divās dažādās valstīs, kas var būt Kopienas dalībvalstis vai trešās valstis, ko attiecīgi sauc par “izcelsmes valsti” un “galamērķa valsti”,
- “kompetentas iestādes” nozīmē visas iestādes, kuras saskaņā ar izcelsmes valstu, tranzīta valstu vai galamērķa valstu normatīvajiem aktiem pilnvarotas ieviest pārraudzības un kontroles sistēmu, kas noteikta I līdz IV sadaļā, ieskaitot; šīs kompetentās iestādes izraugās saskaņā ar 17. pantu,
- “slēgti starojuma avoti” nozīmē to pašu, ko Direktīvā 80/836/*Euratom*.

3. pants

Pārvadājumiem nepieciešamās transporta operācijas atbilst Kopienas un valsts noteikumiem, kā arī starptautiskajiem līgumiem par radioaktīvo materiālu transportu.

II SADAĻA

Pārvadājumi starp dalībvalstīm

4. pants

Radioaktīvo atkritumu turētājs, kas plāno veikt vai organizēt šādu atkritumu pārvadājumus, iesniedz izcelsmes valsts kompetentajām iestādēm pieteikumu atļaujas saņemšanai. Šīs

kompetentās iestādes šādus pieteikumus nosūta apstiprināšanai galamērķa valsts kompetentajām iestādēm un, tranzīta gadījumā, arī tranzītvalstu kompetentajām iestādēm.

Šim nolūkam izmanto 20. pantā minēto standarta dokumentu.

Šāda dokumenta nosūtīšana neietekmē turpmāko lēmumu, kas minēts 7. pantā.

5. pants

1. Pieteikumu var iesniegt par vairākiem pārvadājumiem ar nosacījumu, ka:

- radioaktīvo atkritumu, uz ko attiecas pieteikums, fizikālās, ķīmiskās un radioaktīvās īpašības būtībā ir identiskas un
- pārvadājumus veic no viena un tā paša turētāja vienam un tam pašam saņēmējam, un tajos iesaistītas tās pašas kompetentās iestādes,
- gadījumos, kad pārvadājumi saistīti ar trešām valstīm, šāds tranzīts tiek veikts, Kopienā iebraucot un/vai izbraucot caur vienu un to pašu robežposteni, un caur vieniem un tiem pašiem trešo valstu vai attiecīgo valstu robežpostiem, ja vien attiecīgās kompetentās iestādes nav vienojušās citādi.

2. Atļauja ir derīga ne ilgāk kā trīs gadus.

6. pants

1. Ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc pienācīgi aizpildīta pieteikuma saņemšanas galamērķa valsts un visu tranzītvalstu kompetentās iestādes paziņo izcelsmes valsts kompetentajām iestādēm par savu piekrišanu vai par nosacījumiem, ko tās izvirza, vai par atteikumu piešķirt atļauju.

Šim nolūkam tās izmanto standarta dokumentu, kas minēts 20. pantā.

2. Visas prasības, ko izvirza to dalībvalstu kompetentās iestādes, kas ir tranzītvalstis vai galamērķa valstis, nedrīkst būt stingrākas par tām, kas šajās valstīs noteiktas līdzīgiem pārvadājumiem, un tām jāatbilst pastāvošajiem starptautiskajiem līgumiem.

Atteicoties piešķirt atļauju vai atļaujai pievienojot nosacījumus, sniedz pamatojumu saskaņā ar 3. pantu.

3. Tomēr galamērķa valstu vai visu tranzītvalstu kompetentās iestādes papildus 1. punktā noteiktajam termiņam drīkst pieprasīt ne vairāk kā vienu mēnesi, lai informētu par savu nostāju.

4. Ja, beidzoties termiņam, kas norādīts 1. punktā, un, attiecīgos gadījumos, 3. punktā, no galamērķa valsts un/vai iespējamo

tranzītvalstu kompetentajām iestādēm atbilde nav saņemta, uzskata, ka šīs valstis tām pieteiktos pārvadājumus ir atļāvušas, ja vien tās saskaņā ar 17. pantu nav informējušas Komisiju par to, ka tās vispār neatzīst šo automātisko apstiprināšanas procedūru.

7. pants

Ja visas pārvadājumam nepieciešamās atļaujas saņemtas, izcelsmes dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir tiesības dot atļauju radioaktīvo atkritumu turētājam tos nosūtīt, par ko informē galamērķa valsts un gadījumos, kad tas nepieciešams, arī tranzītvalsts vai valstu kompetentās iestādes.

Šim nolūkam tās izmanto standarta dokumentu, kas minēts 20. pantā. Šim dokumentam pievieno visas šādiem pārvadājumiem paredzētās papildu prasības.

Šī atļauja nekādi neietekmē turētāja, pārvadātāja, īpašnieka, saņēmēja vai citu fizisko vai juridisko personu, kas iesaistīta pārvadājumā, atbildību.

8. pants

Neatkarīgi no pārējiem pavaddokumenti, kas nepieciešami, ievērojot citus attiecīgos juridiskos noteikumus, katram pārvadājumam, uz ko attiecas šī direktīva, jāpievieno 4. un 6. pantā minētie dokumenti, ieskaitot gadījumus, kad saņemta 5. pantā minētā atļauja par vairāk nekā vienu pārvadājumu.

Veicot pārvadājumus pa dzelzceļu, šie dokumenti pieejami visu iesaistīto valstu kompetentajām iestādēm.

9. pants

1. Saņēmējs 15 dienu laikā pēc radioaktīvo atkritumu saņemšanas, izmantojot 20. pantā minēto standarta dokumentu, galamērķa dalībvalsts kompetentajām iestādēm nosūta apliecinājumu par to saņemšanu.

2. Galamērķa valsts kompetentās iestādes nosūta saņemšanas apliecinājuma kopijas pārējām valstīm, kas iesaistītas pasākumā. Izcelsmes valsts kompetentās iestādes nosūta saņemšanas apliecinājuma kopiju tā sākotnējam turētājam.

III SADAĻA

Ieviešana Kopienā un izvešana no tās

10. pants

1. Gadījumos, kad atkritumus, uz ko attiecas šī direktīva, ievie Kopienā no trešās valsts un galamērķa valsts ir dalībvalsts, saņēmējs iesniedz pieteikumu atļaujas saņemšanai šīs dalībvalsts

kompetentajām iestādēm, izmantojot 20. pantā minēto standarta dokumentu. Saņēmējs rīkojas kā turētājs, un galamērķa valsts kompetentās iestādes attiecībā uz tranzīvalsti vai valstīm rīkojas kā II sadaļā minētās izcelsmes valsts kompetentās iestādes.

2. Gadījumos, kad atkritumus, uz ko attiecas šī direktīva, ievieš Kopienā no trešās valsts un galamērķa valsts nav dalībvalsts, šā pārvadājuma nolūkos par izcelsmes valsti uzskata to dalībvalsti, kuras teritorijā atkritumus pirmoreiz ievieš Kopienā.

3. Attiecībā uz pārvadājumiem, uz ko attiecas 1. punkts, sūtījuma paredzamais saņēmējs Kopienā, un attiecībā uz pārvadājumiem, uz ko attiecas 2. punkts, tā persona dalībvalstī, kuras teritorijā atkritumus pirmoreiz ievieš Kopienā, kas atbild par pārvadājuma pārvaldīšanu šajā dalībvalstī, informē savas valsts kompetentās iestādes, lai uzsāktu nepieciešamās procedūras.

11. pants

Dalībvalstu kompetentās iestādes nedod atļauju pārvadājumiem:

1) vai nu uz:

- a) saņemšanas galamērķa vietu, kas atrodas uz dienvidiem no 60° dienvidu platuma, vai
- b) uz to valsti, kas nav Kopienas dalībvalsts, bet kas parakstījusi ĀKK un EEK Ceturto konvenciju, tomēr, ievērojot 14. pantu, vai

2) uz trešo valsti, kurai saskaņā ar 20. pantā minētajiem kritērijiem pēc izcelsmes valsts kompetentu iestāžu atzinuma nav tehnisku, tiesisku vai administratīvu resursu drošai radioaktīvo atkritumu pārvaldībai.

12. pants

1. Gadījumos, kad radioaktīvos atkritumus no Kopienas izved uz trešām valstīm, izcelsmes valsts kompetentās iestādes par šiem pārvadājumiem sazinās ar attiecīgajām galamērķa valsts iestādēm.

2. Ja visi pārvadāšanas nosacījumi izpildīti, izcelsmes dalībvalsts kompetentās iestādes radioaktīvo atkritumu turētājam atļauj tos nosūtīt un par šo pārvadājumu informē galamērķa valsts iestādes.

3. Šī atļauja nekādi neskar pārvadājumā iesaistītā turētāja, pārva-
dātāja, īpašnieka, saņēmēja vai citu fizisku vai juridisku personu atbildību.

4. Pārvadājumam izmanto standarta dokumentus, kas minēti 20. pantā.

5. Radioaktīvo atkritumu turētājs divu nedēļu laikā pēc to saņemšanas paziņo izcelsmes valsts kompetentajām iestādēm par to, ka atkritumi sasnieguši savu galamērķa vietu trešā valstī, un norāda pēdējo muitas posteni Kopienā, caur kuru veikts pārvadājums.

6. Šādam paziņojumam pievieno radioaktīvo atkritumu saņēmēja deklarāciju vai apliecinājumu par to, ka atkritumi saņemti pareizajā galamērķa vietā, norādot muitas posteni, caur kuru tie ievesti trešā valstī.

IV SADAĻA

Atpakaļnosūtīšanas operācijas

13. pants

Šī direktīva neattiecas uz slēgtiem starojuma avotiem, ko lietotāji nosūta atpakaļ šo avotu piegādātājiem citā valstī.

Tomēr šis izņēmums neattiecas uz slēgtajiem starojuma avotiem, kas satur skaldmateriālus.

14. pants

Šī direktīva neierobežo to dalībvalstu vai dalībvalstu uzņēmumu tiesības, uz kurām atkritumus eksportē pārstrādei, pēc apstrādes tos nosūtīt atpakaļ uz izcelsmes valsti. Tā arī neierobežo to dalībvalstu vai dalībvalstu uzņēmumu tiesības, uz kurām lietoto kodoldegvielu eksportē pārstrādei, nosūtīt atpakaļ uz tās izcelsmes valsti pārstrādes atkritumus un/vai citus pārstrādes procesā iegūtos produktus.

15. pants

1. Gadījumos, kad radioaktīvos atkritumus nevar nogādāt līdz to saņemšanas galamērķim vai pārvadājumos netiek ievēroti II sadaļas noteikumi, nosūtītājas dalībvalsts kompetentās iestādes nodrošina, lai attiecīgie radioaktīvie atkritumi nonāktu atpakaļ pie to turētāja.

2. Nosūtot radioaktīvos atkritumus no trešām valstīm uz galamērķa vietu Kopienā, galamērķa dalībvalsts kompetentās iestādes nodrošina, ka šo atkritumu saņēmējs ar to turētāju trešā valstī apspriež līguma noteikumu par šā turētāja pienākumu pieņemt atkritumus atpakaļ gadījumos, kad tos nevar nogādāt līdz galamērķa vietai.

16. pants

Dalībvalsts vai dalībvalstis, kas devušas atļauju sākotnējā pārva-
dājuma tranzītam, nedrīkst nedot atļauju atpakaļnosūtīšanai gadī-
jumos, kas minēti:

- 14. pantā, ja tiek nosūtīts atpakaļ tas pats materiāls pēc apstrā-
des vai pārstrādes un ja visi attiecīgie tiesību akti ir ievēroti,
- 15. pantā, ja atpakaļsūtījumu izdara tādos pašos apstākļos un
ar tām pašām specifikācijām.

V SADAĻA

Procedūra*17. pants*

Ne vēlāk kā līdz 1994. gada 1. janvārim dalībvalstis paziņo
Komisijai savu kompetento iestāžu nosaukumu(-us), adreses un
visu informāciju, kas nepieciešama steidzamai saziņai ar šādām
iestādēm, kā arī to 6. panta 4. punktā minētās automatiskās
apstiprināšanas procedūras iespējamo neatzīšanu.

Dalībvalstis regulāri nosūta Komisijai visas šīs informācijas
izmaiņas.

Komisija šo informāciju, kā arī visas tās izmaiņas paziņo visām
kompetentajām iestādēm Kopienā.

18. pants

Līdz 1994. gada 31. janvārim un pēc tam reizi divos gados
dalībvalstis nosūta Komisijai ziņojumus par šīs direktīvas
īstenošanu.

Dalībvalstis papildina šos ziņojumus ar informāciju par situāciju,
kas attiecas uz pārvadājumiem to attiecīgajās teritorijās.

Pamatojoties uz šiem ziņojumiem, Komisija sagatavo
kopsavilkuma ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un
Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

19. pants

Uzdevumus, kas izklāstīti 18. un 20. pantā, Komisijai palīdz veikt
padomdevēja komiteja, kurā ir dalībvalstu pārstāvji un kuru vada
Komisijas pārstāvis.

Komisijas pārstāvis iesniedz komitejai veicamo pasākumu
projektu. Komiteja sniedz savu atzinumu par projektu termiņā, ko
priekšsēdētājs var noteikt atkarībā no jautājuma steidzamības, un,
nepieciešamības gadījumā, rīkojot balsošanu.

Atzinumu protokolē; turklāt katrai dalībvalstij ir tiesības pieprasīt,
lai tās nostāja tiktu protokolēta.

Komisija, cik vien iespējams, ņem vērā komitejas sniegto
atzinumu. Tā informē komiteju par to, kā tās atzinums ir ņemts
vērā.

20. pants

Šīs direktīvas 19. pantā noteiktā procedūra jo īpaši attiecas uz:

- 4. pantā minētā standarta dokumenta pieteikumam par atļau-
jas saņemšanu sagatavošanu un iespējamu atjaunināšanu,
- 6. panta 1. punktā minētā standarta dokumenta par atļaujas
piešķiršanu sagatavošanu un iespējamu atjaunināšanu,
- 9. panta 1. punktā minētā standarta dokumenta par saņem-
šanas apliecinājumu sagatavošanu un iespējamu atjaunināša-
nu,
- kritēriju noteikšanu, pēc kuriem dalībvalstis novērtē, vai tiek
ievērotas prasības par radioaktīvo atkritumu izvešanu, kā
noteikts 11. panta 2. punktā.
- 18. pantā minētā kopsavilkuma ziņojuma sagatavošanu.

VI SADAĻA

Noslēguma noteikumi*21. pants*

1. Dalībvalstīs ne vēlāk kā līdz 1994. gada 1. janvārim stājas
spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpil-
dītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komi-
siju.

2. Kad dalībvalstis apstiprina pasākumus, kas minēti 1. punktā,
tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to
oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka kārtību, kādā izdara
šādu atsauci.

3. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai galvenos savus tiesību
aktus, ko tās pieņem jomā, kuru reglamentē šī direktīva.

22. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1992. gada 3. februārī

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

João PINHEIRO